

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Financieel toezicht 2026

Zaaknummer
789498

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 16 december 2025

Geachte voorzitter,

Met deze brief willen wij uw Staten informeren over de vorm van ons financieel toezicht in 2026 op de Zeeuwse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Bij de bepaling van de vorm van toezicht is het van belang dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is. Regulier houden we repressief toezicht. Repressief toezicht betekent dat de begroting direct uitgevoerd kan worden. Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet is er sprake van preventief toezicht. Preventief toezicht betekent dat wij de begroting en de daaropvolgende wijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat de gemeente deze kan uitvoeren. Deze vorm van toezicht is een uitzondering.

Na onderzoek van de ons toegezonden begrotingen 2026 en de jaarrekeningen 2024 van de 13 Zeeuwse gemeenten en 14 gemeenschappelijke regelingen zijn wij van oordeel dat alleen de begroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Muziekschool Zeeland niet structureel en reëel in evenwicht is. Het niet kunnen vaststellen van de realiteit van de ramingen was hierbij doorslaggevend. Wij hebben daarom besloten voor de gemeenschappelijke regeling Muziekschool Zeeland preventief toezicht in te stellen.

Alle overige gemeenten en gemeenschappelijke zijn er in geslaagd een structureel en reëel sluitende begroting vast te stellen. Hier kan volstaan worden met de lichte vorm van repressief toezicht.

Ook de begroting 2026 van de gemeente Vlissingen valt na 11 jaar preventief begrotingstoezicht in combinatie met een artikel 12 status weer onder de reguliere vorm van repressief toezicht. De bezuinigingen van de afgelopen jaren hebben echter hun sporen achtergelaten in het belastingniveau en het voorzieningenniveau. Een inhaalslag om weer gemiddeld op een voorzieningsniveau en belastingniveau uit te komen dat vergelijkbaar is met andere gemeenten zal de komende jaren nog een forse inspanning van de gemeente vergen. Ook zal het de komende jaren een uitdaging zijn de totale weerstandscapaciteit weer in evenwicht te brengen met het totaal aan financiële risico's. Momenteel is er nog overleg gaande over de beschikking van de fondsbeheerders over de laatste artikel 12 aanvraag 2023/2024.

Het niet behoeven instellen van preventief begrotingstoezicht betekent niet dat er geen zorgen zijn over de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten.

Zo is de meerjarenraming 2027 – 2029 voor 7 van de 13 gemeenten structureel niet in evenwicht. Dit wordt met name veroorzaakt door een aanzienlijke afname van de algemene uitkering vanaf 2027 (het 'ravinjaar'). Ondanks extra middelen van het Rijk voor 2026 en 2027 staan gemeenten nog steeds voor de uitdaging om de tekorten binnen de jeugdzorg weg te werken.

Om tot een sluitende begroting 2026 te komen was het voor 10 gemeenten noodzakelijk een fors gedeelte van het ZEH-dividend in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

Wij hebben de gemeenten toegestaan de dividenduitkering tot een maximum van 75% van het aandeel van € 100 miljoen als structureel dekkingsmiddel in de begroting op te nemen. Jaarlijks stellen wij deze richtlijn vast aan de hand van het voorstel in de algemene vergadering van aandeelhouders. Daarbij in acht nemende dat dividenden van ZEH eindig zijn en vooralsnog tot eind 2033 lopen.

Ook hebben 3 gemeenten in de begroting 2026 gebruik gemaakt van de nieuwe surplus regeling. Hierbij kunnen gemeenten maximaal 10% van het surplus binnen de algemene reserve aanwenden voor structurele exploitatielasten. Het surplus wordt vastgesteld aan de hand van voldoende solvabiliteit en het afdekken van alle risico's die de gemeente loopt. Wij beoordelen of wordt voldaan aan deze voorwaarden.

Om tot een structureel en reëel sluitende begroting 2027 en verder te komen dienen 6 van de 13 gemeenten in 2026 en 2027 nog aanvullende maatregelen te nemen.

In maart 2026 zullen wij u schriftelijk uitgebreider informeren over de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.